

PER UNS MITJANS SENSE GÈNERE

L'agència de notícies La Independent lluita per aconseguir uns models d'informació no discriminatoris amb les dones

L'agència de notícies digital catalana La independent treballa, des de fa dos anys, per eliminar l'androcentrisme informatiu i promoure models d'igualtat. Ara per ara, les integrants, que hi treballen voluntàriament, veuen com cada cop van tenint més visibilitat malgrat que la crisi ha fet que no els renovessin les subvencions. Tot i els obstacles del camí, les impulsores tenen clar que cal seguir lluitant. El gran objectiu és poder influir en els grans mitjans de comunicació.

TEXT I FOTO LALI SANDIUMENGE
IL·LUSTRACIÓ FRANCESCO CUSUMANO

És dimecres i Tona Gusi, Teresa Carreras, Diva Criado i Amada Santos treballen juntes amb els portàtils. Són al Col·legi de Periodistes, que els cedeix dues tardes a la setmana un espai des d'on gestionar La Independent (*Laindependent.cat*), una agència de notícies digital, nascuda fa dos anys de la necessitat de difondre models d'informació no discriminatoris i que fomentin la igualtat. "Som una agència amb visió de gènere; informem des del més local al més internacional, que no vol dir només notícies de dones", explica Gusi, a qui totes les companyes qualifiquen com a "ànima del projecte". "La Tona és la que va tenir la idea que calia posar en marxa una cosa així", assegura amb un somriure Teresa Carreras.

Carreras és la directora de l'agència i Gusi la sotsdirectora i coordinadora de redacció. Les dues són periodistes veteranes i conegudes. La primera és professora de la UAB, va ser corresponsal de Televisió Espanyola a

LA INDEPENDENT ÉS EL PROJECTE MÉS AMBICIÓS DE LA XARXA INTERNACIONAL DE DONES PERIODISTES I COMUNICADORES DE CATALUNYA

Brussel·les i presideix l'Associació de Periodistes Europeus. La segona dirigeix la revista *Entreacte* i, fins fa poc, era la cap de projectes de la Fundació Centre de Documentació Política.

Per la seva part, Diva Criado, colombiana afincada a Barcelona des del 2006, és advocada i comunicadora i és la responsable de la secció de Drets humans de la dona i

violències de l'agència, mentre que Amada Santos –fotoperiodista basca i feminista molt activa a Ca la dona i als moviments socials– s'encarrega de l'administració i la producció audiovisual.

Les quatre formen part de l'equip de gestió de l'agència, i també del de redacció. En total són vint-i-tres periodistes i comunicadores, més una seixantena de col·laboradors, la gran majoria dones, tot i que també hi participen, alguns, pocs, homes. Últimament, s'hi han incorporat blocaires, periodistes i professionals molt actives procedents d'algunes ONG d'ajuda al desenvolupament o de moviments socials. L'edat de totes elles oscil·la entre 25 i 70 anys.

Ara mateix, totes les integrants de La Independent hi treballen de manera voluntària, perquè creuen en el projecte i en la necessitat que existeixi. L'agència també és víctima de la crisi i pateix les conseqüències de les retallades. La subvenció que van rebre el 2010 des del Departament de Cultura i Mitjans de Comunicació i de l'Ajuntament de Barcelona per arrencar

el projecte no s'ha renovat i estan pendents de la de l'ICD. Com a contrapartida, han hagut de reduir a la meitat els enviaments de notícies, reportatges i articles d'opinió –ara només ho fan un cop per setmana– i, segons admet Gusi, renunciar a una certa qualitat "formal", sobretot pel que fa a l'edició i correcció de textos, tot i que mantenen el mateix volum de notícies. "La meua màxima aspiració –subratlla Carreras– "és que La

Independent pugui trobar espònsors i publicitat per subsistir i fer-la rendible i contribuir, així, a fer arribar els temes d'igualtat als mitjans".

PIONERES A L'ESTAT

La Independent és el projecte més ambiciós de la Xarxa Internacional de Dones Periodistes i Comunicadores de Catalunya (XIDPIC.CAT), que va impulsar l'Associació de Dones Periodistes de Catalunya (ADPC) al juny del 2005. La presidenta és l'exdegana del Col·legi de Periodistes de Catalunya, Montserrat Minobis, presidenta honorífica de La Independent, i Tona Gusi n'és la número dos.

La XIDPIC.CAT, que integra periodistes individuals i grups –com la mateixa ADPC, Les Penélopes, Radio Poca, Moncomunicació, la Secretaria de la dona del Sindicat de Periodistes Ciberdones– va promoure poc després també la creació de la Red Internacional de Periodistas y Comunicadoras en el Estado Español (RIMPYC), de la qual forma part, i, al novembre d'aquell any, va ser una de les fundadores de la Xarxa Internacional de Periodistes amb Visió de Gènere, llançada durant una primera trobada a Morelia, Michoacán (Mèxic), entre associacions i grups llatinoamericans i europeus de catorze països diferents (*Periodistasdegenero.org*). "Som les pioneres a l'estat, –subratlla Santos– les creadores de la xarxa catalana i impulsores de l'estatal, la mediterrània i la internacional".

La Independent es va començar a gestar en la imaginació de Tona Gusi quan va viatjar a Mèxic i va entrar en contacte amb

D'esquerra a dreta, Diva Criado, Teresa Carreras, Amanda Santos i Tona Gusi, quatre integrants de l'agència de notícies La Independent.

iniciatives semblants i molt potents creades per periodistes llatinoamericanes, que ja feia temps que treballaven en xarxa amb el mateix objectiu, sobretot gràcies a l'impuls financer que en el seu moment van rebre dels organismes internacionals després de la Conferència Mundial sobre la Dona que es va celebrar a Pequín el 1995.

Aquest és el cas, per exemple, de CIMAC (Comunicación e Información de la Mujer, *Cimac.org*), un col·lectiu nascut el 1988 a Mèxic de l'experiència del suplement feminista *Doble Jornada*, creat un any abans per un grup de feministes en el marc del diari *La Jornada*. També de Semlac, Servicio

de Noticias de la Mujer de Latinoamérica y el Caribe (*Redsemlac.net*), una iniciativa continental que es remunta al 1978.

Com recorda Gusi, feia molts anys que l'ADPC intentava que els mitjans generalistes visibilitzessin les dones i la diversitat social en les informacions. "Costava tant, que ens vam adonar que si no posàvem en marxa alguna cosa alternativa no ens en sortiríem", afirma. Inspirant-se en la tasca de les companyes de l'altra banda de l'Atlàntic, la xarxa catalana va posar fil a l'agulla i, el 2007, ja va tenir un projecte per escrit per crear un mitjà propi i alternatiu. Va costar trobar finançament i La Independent no va néixer formalment

fins l'11 de setembre de 2010, quan va activar el portal i va fer un enviament especial de notícies.

La Independent ha anat superant obstacles i fent camí. L'any passat, va ser guardonada amb el premi de l'Associació Espanyola de Dones dels Mitjans de Comunicació (AMEC) "Prensa Mujer 2011", juntament amb les periodistes Rosa Maria Calaf i Montserrat Domínguez, per crear un nou projecte d'informació de gènere. Actualment, té una mitjana de 50.000 visites mensuals –300.000 durant el primer semestre d'aquest any– precedents d'uns 5.000 visitants únics. En una visita a l'atzar de CAPÇALERA, un dissabte a la

tarda, el portal tenia 1.057 visitants en línia. El compte de Twitter, @La_independent, frega el miler de seguidors.

Tot i que La Independent no és necessàriament una agència de notícies només sobre dones, les dones en són les protagonistes dels continguts. La idea és oferir-ne una imatge equilibrada i no estereotipada i ressaltar-ne la contribució a la societat, sovint amagada en les informacions que difonen els mitjans de comunicació convencionals. Simplement, de les activitats, les demandes i les propostes de les dones se'n parla poc i esbiaixadament, i les dones hi tenen poca visibilitat, fins i tot en el cas de professionals reconegudes. “En els grans mitjans es ressalta sobretot el paper dels homes i nosaltres quedem enrere”, denuncia Criado. Carreras considera que La Independent “té una gran raó de ser” i que, en aquests moments de crisi, “és més necessària que mai” i recorda que les polítiques conservadores dels governs català i de Madrid no ajudaran a fer avançar l'agenda femenina.

La Independent es nodreix de les informacions que elabora el seu equip, però també de les de la Xarxa i les publica en català, la primera llengua, i en castellà. El que ofereix no són productes en brut –com solen fer les agències de notícies convencionals– sinó

EN TOTAL SÓN VINT-I-TRES PERIODISTES I COMUNICADORES, MÉS UNA SEIXANTENA DE COL·LABORADORS, LA GRAN MAJORIA DONES

productes ja acabats i elaborats, que no necessiten més desenvolupament. Els seus clients són des d'ONG, universitats i ajuntaments a col·lectius i individus, si bé l'objectiu principal és arribar i transformar els mitjans generalistes.

És massa d'hora per valorar l'impacte de l'agència i si està aconseguint fer sortir les notícies de gènere de l'ostracisme i acabar la visió androcèntrica dels mitjans. “Això és el que intentem”, apunta Santos, “el que no vol dir sempre que ho aconseguim”. Tant Carreras com Gusi afirmen que és difícil

saber fins a quin punt els grans mitjans fan ús de l'agència, mentre que poques vegades reproduïxen una notícia seva, les dues són

TOTES LES INTEGRANTS DE L'AGÈNCIA HI TREBALLEN DE MANERA VOLUNTÀRIA, PERQUÈ CREUEN EN EL PROJECTE I EN LA NECESSITAT QUE EXISTEIXI

conscients que de vegades utilitzen els seus continguts per elaborar informacions. És a dir, la consulten com a font d'informació i s'hi inspiren, encara que sovint sense citar-la.

LLENGUATGE NO SEXISTA

Les activitats de La Independent no es reduïxen a informar. L'ús d'una terminologia “inclusiva i no sexista”, com la defineix Gusi, és una altra de les seves batalles: una de les membres de l'agència, Drina Ergueta, treballa actualment en un llibre d'estil que s'inspira en gran part en les guies desenvolupades per la professora i investigadora catalana Eulàlia Lledó per eliminar el llenguatge sexista i androcèntric de l'administració i altres àmbits.

Una altra tasca important que desenvolupa és la formació de periodistes dels mitjans generalistes, per ensenyar-los a informar amb

perspectiva de gènere sobre qualsevol esdeveniment. Un exemple és el taller de formació que van dur a terme el desembre passat

Joana Gallego i Joana

García Grenzner amb la xarxa d'emissores locals de ComRàdio, en què es va incidir en dos àmbits que els preocupen especialment: el tractament informatiu de la violència masclista i de les dones migrades.

“Hem de parlar de la diversitat i no només com un enfocament de gènere, sinó de diversitat cultural”, subratlla Diva Criado, que denuncia, a més, que en els mitjans generalistes catalans hi hagi poques periodistes –o locutores i presentadores– originàries d'altres països. No és el cas de La Independent, i la mateixa Criado n'és una bona mostra. A

més d'ella, col·laboren també en les activitats de l'agència la boliviana Drina Ergueta, la italiana Giselle Evangelisti, la colombiana

Catalina Carmona, la mexicana Leticia Cruz o l'equatorià Nilton Torres, un dels pocs homes involucrat amb La Independent.

Tot i que l'agència va néixer a Internet i que intenta treure el màxim partit de les eines digitals, també organitza activitats presencials. Aquest és el cas, cada darrer dimarts de mes, de “les nits de La Independent”, que se celebren des de fa poc al bar Valentina del barri Gòtic de Barcelona. Amb tot, les noves tecnologies segueixen sent la peça clau i estratègica: entre els projectes que tenen previst posar en marxa aviat, a més a més de la traducció dels continguts al francès i a l'anglès, hi ha una aplicació d'Apple perquè el portal es pugui llegir a qualsevol aparell. Ç